

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tie-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 d h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vristice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 16 h,
trikrat 24 h.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 2. februvarija 1899.

Tečaj XXXIII.

O naših veselicah.

Narodne veselice so za probujo našega ljudstva velikega pomena. Po njih se širi narodno navdušenje, narodna zavest in naroden ponos. Plemeniti narodnjaki, ki jih prirejajo, si pridobijo velike zasluge; naj jim ne bo žal truda in zdatnih stroškov, ki jih imajo pri takih podjetjih, kajti storijo dobro delo v prosep plemenite narodnosti.

Samo na nekaj naj bo dovoljeno opozoriti. Opazovali smo že mnogo narodnih veselice, videli in čuli smo zraven veliko lepega, zanimivega in vsega priporočila vrednega, a sem ter tje smo tudi zapazili nekaj, kar nam je manje dopalo. Želeli smo si, da bi tega ne bili videli niti slišali. Naše mnenje je, da morajo narodne veselice v vsakem oziru ljudstvu biti v blagodejen poduk in v zdravo zabavo ter v pošteno veselje. Slednje smo véasih pogrešali. Mnogokrat se, posebno v novjšem času prirejajo veselice z gledališčno predstavo; take bojda ljudstvu najbolj ugajajo. Je že prav, ako bi bile take igre le vedno lepe in poštene. A od kod so vzete? Večinoma so prestave, zelo dvomljive vrednosti, iz francoščine in nemščine. Namenjene so za lahkoživno ljudstvo po mestih, ki pri svojih zabavah nikakor ni izbirčno; ako se pri tem ta ali ona čednost zasmehuje, mu prav nič ne dene; ako se kaže prešestovanje v najzapeljivejši obliki, mu je celó ljubo. Take snovi ljubijo, se ve da, Francozi ali Nemci, posebno po mestih, a od njih se čednosti ne bomo naučili, kar nam podajajo, je strup, ne pa veselje, pohujšanje, ne pa bla-

godejen poduk. Zato smo tudi dostikrat že opazovali pri naših gledališnih predstavah na kmetih, da se igre nikakor niso vsem dopale, namesto radosti si videl rudečico na licu, ali pa čutil srd v srcu, ki ti je nekaj pravil. Kaj pa? Da take igre za nas kmete niso. Veselijo se jih morebiti razvajeni meščani, ne pa mi, stare korenine, slovenski oratarji. Naše kmečko ljudstvo je še, hvala bodi Bogu zato! pošteno, npravstveno nepokvarjeno, ki ne more videti ali slišati, da bi se čednost smešila, oziroma strast in pohot na odru šopirila; raditega je v takem oziru tudi silno rahločutno; opazi malenkosti, kojih meščani nikdar ne vidijo. Ono hoče imeti zdrav dušni vžitek, ki ne sme žaliti njihovega npravstvenega čuta. Inače se veselice ne vdeležuje, kar smo že na nekterih veselicah z obžalovanjem opazovali, ko smo videli dokaj gostov iz tujih krajev, posebno iz mestnih krogov, a naše sosede bi bil lahko preštel na prstih ene roke. Memimo toraj, da je treba prirediteljem naših veselice, ob sebi je umevno, da govorimo samo o takih pri nas na kmetih — biti zelo pazljivim; naj pred vsem pri izbori gledališnih iger vestno in natančno pazijo, da se na oder ne vtihotapi kaka pohujšljiva spaka, naj vpoštevajo rahločutnosti našega ljudstva v tem oziru. Naše ljudstvo ima drugo mnenje in drugo prepričanje, kakor pa ga ima občinstvo, za koje so pisali in pišejo Kotzebue, Dumas in drugi taki «pesniki.»

Gledališna igra je res zelo dobra zabava, ako je v vsakem oziru dovršena. Čudno je, da tega naši pisatelji in pesniki ne upoštevajo.

Naj toraj spišejo nekaj dobrih gledališnih iger, ljudstvu se bodo neizmerno prikupili. Naša zgodovina podaje toliko krasnih snovi za kako šaloigro. Na delo toraj, tukaj se lahko mnogo stori v duševni razvoj našega ljudstva, v prosep mile domovine.

Nad vse pa ljubi naš narod petje pri veselicah. Taka zabava mu je najslajša. Toraj to je treba marljivo gojiti. Že obstoječa pevska društva se naj, kakor doslej, vrlo svoje plemenite naloge zavedajo, kjer je pa le mogoče, naj se nova snujejo!

Toliko iz mojih opazovanj. Skromno in priprosto je moje mnenje, a tem večja je plamteča ljubezen do svete narodne stvari. Pohorski.

Nova lovška postava za Štajarsko.

(Iz peresa deželnega poslanca.)

Bralcem «Slov. Gosp.» je znano, da je deželni zbor štajarski leta 1898. sklenil novo lovsko postavo, katero je presvitli cesar tudi potrdil. Po § 14 nove postave so postale brez veljave vse prejšnje nasprotno postave in vsi prejšnji odloki, osobito se je razveljavila lovška postava z dne 8. junija 1876 št. 22 deželnega zakonika. Ker se je nova postava razglasila v deželnem zakoniku 14. januarija 1899, in stopi v veljavo 30 dni po tem razglasenju, bo pravno moč dobila s 14. februv. 1899. Dozdeva se mi potrebno, da razjasnim cenjenim bralcem nekatera važnejša določila iz te postave, za nas Spodnje Štajarce velepomembna. Iz tega bodo sprevideli, da ob-

Listek.

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)
(Dalje.)

Drugi dan je bila majhna beračica že na vse zgodaj v gradu. Nje oko je iskalo včerajšnja pastarico, a vprašati si ni upala. Gledala je velikansko poslopje in vso njegovo čarobno okolico, in prav tesno ji je bilo pri srcu. Povrh je vedela tudi, da je prišla še prerano. Pa kmalu se ji bliža vratar ter ji prav prijazno veli, naj vstopi v njegovo sobico. Marjetica misli, to je gotovo sila imeniten gospod, ter se komaj upa spregovoriti. Le plaho vpraša, kje je grajska pastarica ter zve prav kmalu, da bo jo gotovo videla ob določeni uri.

Dolgo, dolgo časa je trajalo, predno bije ura dvanajst. Sedaj pride sluga v zlato obšiti obleki ter namigne Marjetici, naj mu sledi; šla sta po širokih stopnicah in hodnikih, ki so bili pokriti z bogatimi preprogami ter došla naposled v sobo, ki je bila polna dragocenega pohištva. Sluga veli deklici, naj tukaj počaka, potem odide. Marjetici se je kar zavrtelo v glavi, ko vidi toliko bliščobe in krasote krog sebe. Še dihati si ne upa ter stoji nepremakljivo na svojem prostorčku. Ona pač niti

ne slutí, kako gledata skozi skrivno luknjico nek gospod in gospa na njo, opazujoč in premotrujoč jo od nog do glave.

»Kakor čudež«, šepeta gospod, »ta enakost je res čudovita«. »Meni se dozdeva, da je znamenje iz nebes«, odvrne gospa prav tako tiho; »gotovo mi je poslala previdnost božja sama to revno široče. Glej, kako je plaha in nerodna, včeraj je bila pa tako živa in brezskrbna; vidi se koj, da dekletce nima v sebi ne zvijače, ne lažljivosti, da ni prèmetena sleparka«. . . .

Vrata se odpró, gospod in gospa vstopita. Marjetica gleda vsa zamakjena krasno gospó; sama ne ve ali se ji sanja, ali je resnica. Je-li to ona pastarica, s katero se je včeraj tako brez strahu razgovarjala, ali morebiti le ni? Da, ona je! le mnogo, mnogo lepša, krasnejša, veličastnejša, nego včeraj! — Pa ne; ne to ni bila ona! to ne more biti ona pastarica! Visoka gospa gleda le še trenotek revnega otroka, ki je kakor okamenel prevelike zadrege, potem pa reče čarobno smehljuje se: »Ali, Marjetica, kako si vendar plaha in hočeš biti kraljica! Tako ne smeš delati!« Te ljubeznjive besede spomnile so Marjetico včerajšnjega dogodka ter jo zopet predramile. Sedaj ni več dvomila, da je ta plemenita gospa in ona včerajšnja pastarica ena in ista oseba; a grozen strah jo je mučil, saj ni vedela, kako

se ji je obnašati in kaj vse pomeni. Smehljuje zarudi, ter gleda vprašaje, a vsa v zadregi, zdaj gospoda zdaj spet gospo ter še vedno molči.

»Stopi bliže, otrok moj, in nič se ne boj, midva ti hočeva le dobro«, reče prijazno gospod. »Ako se dokaže, da si včeraj govorila resnico, ne bodeš odslej več brez doma. Midva bodeva skrbela za tebe. Glej, ta gospa je kraljica francoske dežele in hoče odzdaj biti tvoja mati«.

Marjetica široko pogleda ter ponavlja besede gospodove, kakor bi jih ne umela prav: »Ta gospa je kraljica francoska in hoče odzdaj biti tvoja mati!« Potem pa se vrže k nogam kraljice ter vsklikne vsa razvnetá in premagana notranje bolesti: »O moja kraljica! o moja mati!« Več ji ni moči povedati, srce ji hoče počiti in zavest jo zapušča prevelikih občutkov, ki razvnamajo njeno revno srcece.

Kralj — sam kralj je bil namreč omenjeni gospod — in kraljica gledata globoko ganjena ubogo dete, ki jima leži pred nogami. Rahločutno in polna usmiljenja čakata, da se malo oddahne in pomiri. »Zgubljeno ovčico sem našla, otroško srce pridobila, neumrjočo dušo rešila časne in večne pogube! Ali ni bil to včeraj presrečen dan!« reče Maria Antoineta v nekem tujem jeziku svojemu možu. (Dalje prihodnjič.)